

POLITIET

Årsmelding 2006

Politiets utlendingsenhet

Viktige hendelser i 2006

Identifisering og uttransportering av kriminelle – les mer på sidene 7 og 12
2006 har vært et aktivt år der vi har jobbet spesielt med identifisering og uttransportering av personer med kriminelt rulleblad i Norge. Dette er ofte svært tunge, vanskelige og ressurskrevende saker.

Sju lokale aksjoner – les mer på side 9

I samarbeid med lokale politidistrikter gjennomførte vi i 2006 sju aksjoner for å avdekke ulovlig opphold og ukjent identitet. Målet har vært å gjøre undersøkelser rundt identiteten til personer som ikke har bidratt til å avklare egen identitet. En rekke personer uten lovlig opphold, er også pågrepet og returnert.

Rutinemessig bruk av språktester – les mer på side 5

Det ble i 2006 innført rutinemessig språktesting av asylsøkere som oppgav Somalia som hjemland. Testingen har gitt oss verdifull informasjon, og vi vurderer nå utvidet bruk av slike tester.

Aktivt på Politiets utlendingsinternat – les mer på side 10

Det har vært stor oppmerksomhet omkring Politiets utlendingsinternat. Vi har hatt besøk av pressen, interesseorganisasjoner og politikere. Også justisminister Knut Storberget besøkte utlendingsinternatet.

Stor medieaktivitet

Mediene viste stor interesse for PUs arbeid. Pågangen var til tider massiv rundt enkeltsaker. PU har som mål å være premissleverandør i den offentlige debatt. Vi praktiserer stor åpenhet og har en aktiv dialog med mediene.

Videre satsing på etterutdanning

PU satset videre på etterutdanning av sine ansatte. 27 ledere i PU avsluttet i 2006 en ettårig lederutviklingsopplæring som er gjennomført i samarbeid med Handelshøyskolen BI.

Positive resultater fra brukerundersøkelse

For å få en indikasjon på i hvilken grad politidistriktene er fornøyde med den bistand de får fra PU, gjennomførte vi en brukerundersøkelse. Politidistriktene var i hovedsak fornøyde med den service og bistand de fikk.

Ny sjef i PU

Arne Jørgen Olafsen gikk av som politimester 31.12.06.

Ingrid Wirum er tilsatt som ny sjef for PU.

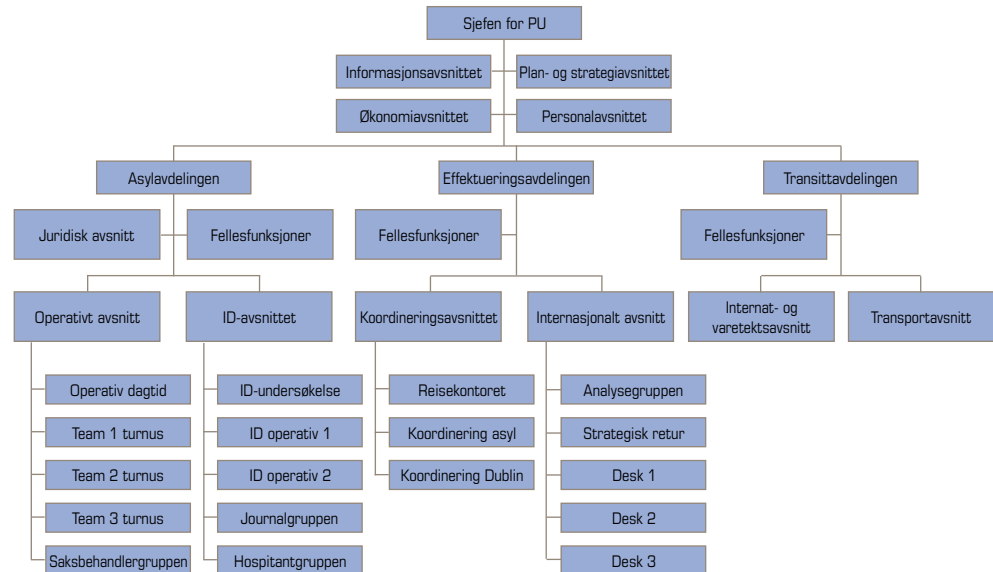
Ingrid Wirum

Organisasjonen PU

PU ble opprettet 1. januar 2004 og skal registrere asylsøkere, identifisere og uttransportere personer uten lovlig opphold. Det kan være asylsøkere som har fått avslag, eller personer som på grunn av lovbrudd er ut- eller bortvist fra landet. PU skal også være politiets kompetansesenter innenfor eget fagområde.

Antall ansatte har holdt seg stabilt på ca. 220 personer i 2006. 18 ansatte sluttet i løpet av året, og 25 nye kom til. Dette gir et gjennomtrekk på 8 %.

Det er gjort flere organisasjonsendringer for å tilpasse organisasjonen til nye behov og bedre arbeidsrutiner.

3

PUs organisering per 31.12.06

Avdelingene

Asylavdelingen registrerer alle asylsøkere og har ansvar for å identifisere personer med ukjent identitet. Avdelingen driver også noe operativ virksomhet som pågripelser og uttransporteringer.

Effektueringsavdelingen koordinerer alle uttransporteringer av personer som ikke har lovlig opphold i Norge. Avdelingen er også ansvarlig for desken.

Transittavdelingen driver Politiets utlendingsinternat på Trandum. På utlendingsinternatet sitter personer som er pågrepet og skal uttransporteres, og personer som er varetaktsfengslet på grunn av ukjent identitet.

I august fikk PU overrakt flere kunstverk fra Utsmykkingsfondet for offentlige bygg. Det var ventrommene for asylsøkerne som ble utsmykket med kunstverk malt på vegg.

Kunstneren Juan Brito Vargas orienterte om prosessen bak kunstverkene under overrekkelsen.

Registrering av asylsøkere

Fakta 2006

- Ca. 40 % av registrerte asylsøkere kom fra Irak, Somalia og Russland
- Ca. 5 % av søkerne hadde pass ved registrering
- Ca. 3 % av søkerne med pass hadde visum til Schengen
- Ca. 14 % av søkerne var registrert i Eurodac-databasen
- 28 pass/visum ble avdekket som forfalskninger

4

I 2006 søkte om lag 5300 personer asyl i Norge. Bare 5 % av dem hadde pass ved registrering. Enkelte viste frivillig fram sine pass, andre pass ble funnet av politiet ved asylregistreringen. Litt over halvparten av dem som hadde pass, hadde også visum til Schengen. Funnene viser liten variasjon fra 2005.

Asylsøkerens første møte med PU

En av PUs hovedoppgaver er å registrere alle nye asylsøkere som kommer til Norge. Hovedmålet med registreringen er å få fram opplysninger om søkerens rette identitet samt reiserute. Avklaring av reiserute er viktig, slik at søkeren får sin asylsøknad behandlet i rett land i samsvar med Dublin-avtalen.

Eurodac – et europeisk samarbeid

Det elektroniske fingeravtrykksregisteret Eurodac gjør det mulig å identifisere personer som har søkt asyl i flere land i Europa, og personer som har krysset landegrensener ulovlig. Ved hjelp av databasen kan det avgjøres hvilket land som etter Dublin-regelverket skal behandle asylsøknaden.

Norge har vært med i samarbeidet om databasen helt siden begynnelsen i januar 2003. Per 31.12. 2006 var det totalt 884 882 fingeravtrykksblanketter lagret i Eurodac. I 2006 ble det i Norge gjort 4438 søk i Eurodac. Det var 1034 treff i databasen i 2006. Siden en person kan være registrert i databasen flere ganger, ble det funnet 725 personer i Eurodac-databasen i 2006. Norge hadde flest treff på personer som ved asylregistreringen oppgav å være fra Irak, Russland og Somalia. Fingeravtrykkene var oftest tatt i Sverige, Tyskland og Italia.

Små funn kan gi store resultater

Ved ankomst til PUs lokaler blir både søker og bagasje undersøkt nøye før registrering. Det har vist seg at små indikasjoner eller funn kan være med på å få asylsøkere til å endre sin forklaring og legge fram rett identitet.

Hendelse 2006

Avslørte falsk forklaring

I november 2006 møtte en kvinne med en voksen sønn for å søke asyl. De hevdet å være kirgisiske borgere og la fram pass fra Kirgisistan uten visum. De fortalte at de hadde reist med lastebil hele veien til Norge uten å bli kontrollert, til tross for funn av en pose fra Color Line som tilsa en annen reiserute. Under registreringen ble det også funnet et passbilde av sønnen, der man i hjørnet kunne lese navnet på en av Russlands autonome republikker. Etter at søkerne ble gjort kjent med konsekvensene av å avgi falsk forklaring til politiet, innrømmet de at de i virkeligheten var statsborgere av Russland. De påviste en søppeldunk i nærheten av PUs lokaler der de hadde gjemt passene med finske Schengen-visa.

Søkerne fortalte at begge hadde inngått proformaekteskap i Russland for å få russisk statsborgerskap. De mistet sitt kirgisiske statsborgerskap ved innvilgelse av russisk statsborgerskap, men hadde unnlatt å levere inn de kirgisiske passene.

Språktester – nyttig hjelpemiddel

Under registrering av asylsøkere har vi tatt hele 995 språktester av personer fra mange ulike nasjoner for å bidra til å klarlegge hvilket land søkere uten identitetsdokumenter kommer fra. PU vedtok i slutten av 2006 å språkteste alle som oppgir irakisk statsborgerskap i tillegg til somaliere.

Hendelse 2006

Somaliere språktestet

Det har vært mistanke om at mange asylsøkere feilaktig hevder å være fra det sørlige Somalia for lettere å få opphold i Norge og unngå å bli returnert til hjemlandet. Asylsøkerne som hevdet å være fra Somalia, ble derfor språktestet i forbindelse med asylregistreringen. I 2006 ble det også språktestet 240 asylsøkere som hevdet å være fra Somalia da de ble registrert i 2005.

Språktestene indikerer at 39 % av de testede som søkte i 2005, og 37 % av dem som søkte i 2006, ikke gav riktige opplysninger om sitt opprinnelsessted. Testene indikerer at mange av dem som hevdet å være fra det sørlige Somalia, hadde sin opprinnelse i det nordlige Somalia eller i Djibouti, Etiopia, Jemen og Kenya.

Språktestene indikerer også at 53 % av dem som ble språktestet i 2005, og 52 % av dem som ble testet i 2006, har gitt riktige opplysninger om sitt opprinnelsessted. De er med få unntak fra det sørlige Somalia.

I en rekke tilfeller er det usikkert om det er samsvar mellom søkerens opplysninger om opprinnelsessted og språktestens indikasjoner. Dette er tilfellet for 8 % av de språktestede som søkte asyl i 2005, og for 12 % av dem som søkte i 2006.

Fant 28 forfalskninger

I forbindelse med registreringen undersøkte PU 284 pass og 182 Schengen-visa. Undersøkelsene avdekket 28 forfalskninger; 26 pass og 2 visa.

PU utgir jevnlig et nyhetsbrev med dokumentinformasjon som i tekst og bilder forklarer hvilke typer forfalskninger av pass og andre identitetsdokumenter vi avslører. Dokumentinformasjonen blir lagt ut på Politiets intranett. Det ble publisert hele 20 slike nyhetsbrev i 2006.

Passtrender

Undersøkelser av pass som er levert av eller funnet på asylsøkere i 2006, tyder på at fotobytte er den vanligste formen for forfalskning. Andre hyppige former for forfalskninger er endringer i opplysninger på personaliasiden og visumsider. Bytte av visumsider er også en kjent form for forfalskning. Formålet med denne typen forfalskninger er blant annet å skjule identitet, visumutstedelser og reiserute. Som følge av pass som er kommet PU i hende, har vi skrevet åtte anmeldelser som er sendt lokalt politidistrikt for irettføring.

Hendelse 2006

Eksempel på passforfalskning

Sommeren og høsten 2006 ble det avdekket flere forfalskninger av pass fra Bangladesh. Fellestrekket var fotobytte. De fleste hadde i tillegg gresk oppholdstillatelse. Via greske myndigheter fant vi ut at det ikke var samme person som hadde søkt om oppholdstillatelse, som var avbildet som passinnehaver. Reiseruten var også et felles trekk i disse sakene. Asylsøkerne som kom til Norge, hadde tatt fly fra New Delhi til Moskva og videre med Aeroflot fra Moskva til Oslo.

Fotobytte i pass fra Bangladesh

Ekte gresk oppholdstillatelse

Identitetsarbeid

Fakta 2006

349 personer ble varetektsfengslet i 2006

- 166 pga. snarlig uttransport
- 109 pga. identitetstvil
- 74 i andre politidistrikt

Fengslinger

Det er politiets oppgave å fastsette en utlendings identitet. I 2006 fengslet vi totalt 349 personer. Det er nesten identisk med antall fengslinger i 2005. 154 av disse var registrert med flere navn. Det vil si at 44 % tidligere har oppgitt en annen identitet, og/eller at de ble bekreftet med en annen identitet enn den som ble oppgitt i søknaden. 97 personer ble fengslet på bakgrunn av identitetstvil. I tillegg ble 74 personer fengslet av politidistriktene i første omgang, for deretter å bli overført til oss for videre etterforskning. Også blant disse 74 sakene var det mange identitetssaker. 12 asylsøkere ble fengslet fordi de bevisst hadde slipt fingrene sine for å unngå å bli avslørt i fingeravtrykksbasen Eurodac. I ettertid viste det seg at samtlige var registrert som asylsøkere i et annet Schengen-land. 66 personer ble fengslet i påvente av uttransportering til et annet Schengen-land (Dublin-saker). 100 personer ble fengslet før transport til hjemlandet mens vi framskaffet reisedokumenter, innreisetilattelse osv.

Av de 349 fengslede i 2006 var 201 registrert både med anmeldte forhold og domfellelser (57,6 %). Av de registrerte straffbare forholdene var 671 forbrytelser og 386 forseelser (totalt 1057 treff).

Internasjonalt samarbeid i identitetssaker

PU er avhengig av et godt samarbeid med andre lands myndigheter i arbeidet med identifisering. Vi sendte i 2006 spørsmål til nesten 100 land om hjelp til identifisering. Den bistanden vi får, er ofte avgjørende for løsningen i saken. Vi har det siste året hatt flere internasjonale gjester på besøk. Blant annet har vi vært vertskap for en delegasjon fra Vietnam. I løpet av tre dager intervjuet de 17 personer. Intervjuene fokuserte på nasjonalitet og identitet. Dette besøket må beskrives som en suksess, og det ble skrevet ut 15 reisedokumenter. Det forventes flere slike besøk fra Vietnam.

Utfordringer

Identitetssakene har vært vanskelige å løse, og saksbehandlingstiden har derfor økt per sak. Dette skyldes at personene motarbeider vårt arbeid på å avklare deres riktige identitet. De er alle innforstått med at straks deres identitet er fastslått, vil de uten unødig opphold bli transportert til hjemlandet. I politidistriktene har PU fått økt forståelse for å kunne se både straffesaken og forvaltningssaken i sammenheng, og dette samarbeidet søker vi å utvikle i tiden framover.

Hendelse 2006

Hamed-saken

Den mest omfattende identitetssaken vi løste i 2006, kaller vi Hamed-saken etter mannen som oppgav å hete Hamed. Han kom til Porsgrunn som blindpassasjer på en egyptisk båt i juni 2000. Hamed hadde ingen identifikasjonspapirer, men oppgav å være fra Angola og være født i 1982. Videre sa han at han hadde portugisisk som morsmål og snakket stammespråket chokwe.

Truet politikere

Hamed fikk arbeids- og oppholdstillatelse i 2001. På grunn av kriminalitet ble han domfelt og utvist fra Norge. På grunn av tvil om identiteten ble han ikke uttransportert. Senere framsatte han trusler mot en rekke politikere, blant andre Kjell Magne Bondevik, Erna Solberg og Kristin Halvorsen. Han ble fengslet i Bergen i mai 2005 på grunn av mistanke om at han hadde oppgitt falsk identitet.

PU ble bedt om å bistå med identifisering av Hamed. Vi avhørte ham flere ganger, men han samarbeidet lite. Mistanken om falsk identitet ble imidlertid styrket. Til å begynne med arbeidet vi mye med Angola-identiteten fordi språkanalysen som ble foretatt, konkluderte med at Hamed med stor sannsynlighet var fra Angola. Mediene begynte å interessere seg for saken, og det var flere medieoppslag om Hamed.

Ikke portugisisk morsmål

Representanter for Angolas ambassade og andre med tilknytning til Angola snakket med Hamed og konkluderte med at han helt sikkert ikke var fra Angola. Blant annet snakket han ikke portugisisk godt nok til at det kunne være morsmålet. Chokwe er kjent som et stammespråk i Angola, men Hamed hadde ikke kunnskap om språket. Han gav dårlig svar når det gjaldt hans asylhistorie om å ha vært barnesoldat. Tanzania ble foreslått som mulig land. Også Mosambik ble undersøkt.

Undersøkelser gjennom Interpol førte ikke fram. Hamed innrømte i et avhør høsten 2005 at han var fra Tanzania, men ville ikke gi nærmere opplysninger. Han ville ha en større pengesum for å fortelle hvem han var. Han sa at han ønsket å lagt til rette for en god start i hjemlandet.

PU innledet samarbeid med den norske ambassaden i Tanzania høsten 2005. Avhør av aktuelle vitner og kilder gav oss stor tro på at Hamed var fra Tanzania,

VURDERT SOM FARLIG: Afrikaneren som er vurdert som farlig for flere norske politikere, ble fremstilt for fengsling i Bergen 14. mai i år. Politiet har fortsatt ikke klart å avdekke mannens identitet. Foto: TOR ERIK H. MATHESSEN

Bondeviks trusselmann DØMT

Av FRANK HAUGSBØ

BERGEN (VG) Afrikaneren som er vurdert som en trussel mot flere norske topp-politikere, er nylig dømt for å ha drapstruet en fengselsbetjent.

I midten av juli dømte Jæren tingrett mannen til 45 dagers ubetinget fengsel for å ha

Truet fengselsbetjent på livet

Det var mange avisartikler om Hamed. Her en fra VG.

På flyet hjem la Hamed kortene på bordet til Terje Thomassen i PU.

antakelig fra byen Morogoro. Vi fikk også opplyst at Hamed snakket perfekt swahili. Også en del andre momenter styrket Tanzania-spoet.

Etter dialog sendte myndighetene i Tanzania to personer til Norge for å avhøre Hamed. De konkluderte med at han definitivt var fra Tanzania. Hans rette navn ble avklart etter samarbeid med tanzanianske myndigheter, og de gav klarsignal for uttransport. 5. mai 2006 ble Hamed sendt hjem til Dar-es-Salaam i Tanzania. Da hadde han sittet fengslet i ett år. Like før landing bekreftet han det korrekte navnet sitt.

Aksjoner på mottak

Politiets utlendingsenhet har i 2006 satt inn flere ressurser på å identifisere asylsøkere i registreringsfasen. For å gjøre identitetsundersøkelser bruker PU de fleste politimetoder.

Siden september 2006 har PU gjennomført sju målrettede aksjoner mot asylmottak. Hovedmålet har vært å avklare identiteten til asylsøkere uten avklart identitet. Det finnes ingen fasit for hvordan politiet skal fastsette en asylsøkers identitet.

Motivering til retur

I tillegg benyttet vi anledningen til å motivere søkere med avslag om å rette seg etter vedtak fra norske myndigheter og forlate landet frivillig. Vi har også jobbet med å fastslå identiteten til dem som ligger an til å få innvilget sine søknader.

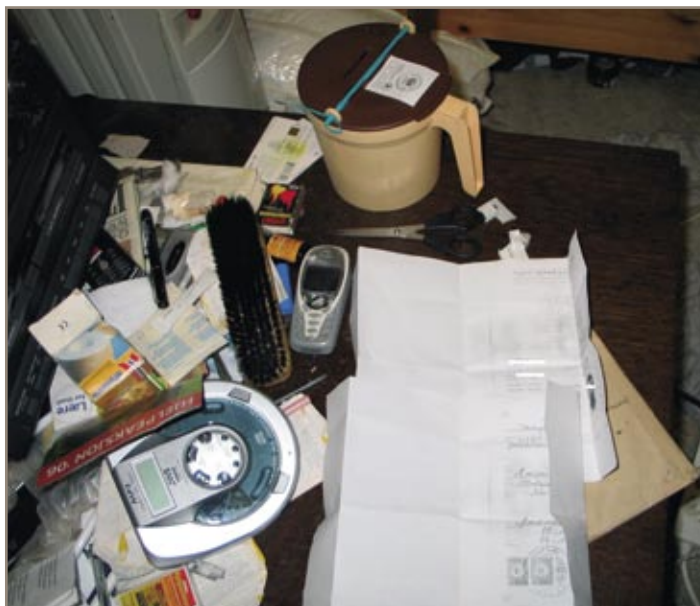
I denne prosessen har vi i stor grad gjort bruk av språkanalyser. Det har vist oss at en del av søkerne har oppgitt uriktig navn og landstillhørighet, og at de har forklart seg falskt i forbindelse med framsetting av søknad. Vi har funnet flere pass ved våre undersøkelser (tilsvarende ransaking), til tross for at asylsøkerne plikter å innlevere slik dokumentasjon når de søker asyl. I forbindelse med aksjoner rettet mot tre mottak ble det fremmet i alt 61 begjæringer til tingretten om undersøkelse. Retten gav Politiets utlendingsenhet medhold i samtlige begjæringer.

Store pengesummer funnet

Ved aksjonene har vi kommet over flere hundre tusen kroner som har vært holdt skjult for myndighetene. I tilfeller da pengene har vært ervervet på bakgrunn av ulovlig arbeid (søkeren har ikke hatt arbeidstillatelse), har vi søkt å få disse sakene løst ved politidistriktene ved å utstede et inndragningsforelegg. I noen tilfeller har vi foretatt tvangsinn drivelse for å dekke kostnadene ved uttransportering.

Mange sendt ut

Aksjonene mot mottakene har ført til løsning av en rekke identitetsaker som har resultert i mange utsendelser. I tillegg ble flere personer framstilt for varetektsfengsling på grunn av tvil om identitet. I forbindelse med aksjonene mot mottakene bistod vi også ved kontroller rettet mot arbeidssteder og restauranter.

Under aksjonen ble det funnet flere identitetspapirer som ikke hadde vært lagt fram for politiet tidligere.

Politiets utlendingsinternat

Fakta 2006

Antall innsatte på utlendingsinternatet

	2006	2005
Med samtykke	340	663
Pågrepne	1377	1757
Varetekt	376	436
Sum innsatte	2093	2856

Antall overnattinger i dager	6151	9270
Snitt antall dager	2,9	3,2

10

I 2006 var totalt 2093 personer innsatt ved Politiets utlendingsinternat. De hadde til sammen 6151 overnattingsdøgn, noe som gir en gjennomsnittlig botid på 2,9 døgn. 376 personer satt i varetekt ved utlendingsinternatet.

Mange besøk

2006 var året for mange og viktige besøk. Sivilombudsmannen besøkte utlendingsinternatet på Trandum 1. mars. Europarådets torturovervåkningskomité la fram sin rapport 5. april. Der kom det fram kritikk av forholdene og det faktum at det ikke eksisterte et eget lovverk for utlendingsinternatet. Den norske Helsingforskomité besøkte Trandum senere på våren. Også mediene skrev en rekke kritiske artikler om Trandum. 5. mai var justisminister Knut Storberget på besøk.

Storbergets besøk resulterte i at arbeidet med et nytt regelverk ble intensivert. Justisdepartementet ferdigstilte et forslag til ny lov og forskrift før fellesferien, og forslaget til endring av utlendingsloven og ny forskrift ble sendt ut på høring.

Færre overnattinger

750 færre personer overnattet på utlendingsinternatet i fjor enn året før. Det var en bevisst reduksjon i antall personer som overnattet med samtykke. Vi ønsker å redusere denne kategorien. Nedgangen i antall uttransporterte har innvirkning på antall personer som blir satt inn på internatet. Nedgangen i antallet som tilbrakte varetektstiden sin på internatet, resulterte i at det totale antallet overnattingsdøgn ble redusert med ca. 3000. I løpet av 2006 har det vært en betydelig nedgang i antall barnefamilier ved internatet. Politiets utlendingsinternat avlaster fortsatt kriminalomsorgen når det gjelder fengselsplasser.

Bedre aktivitetstilbud

Flere har påpekt at aktivitetstilbudet for dem som oppholder seg ved utlendingsinternatet, er for dårlig. Høsten 2006 ble prosjektering av nytt aktivitetssenter påbegynt. Senteret skal være ferdigstilt våren 2007. Det samme gjelder nye sikkerhetsceller, som vil tilfredsstille krav satt av overordnet myndighet og internasjonale avtaler og bestemmelser.

Justisminister Knut Storberget besøkte utlendingsinternatet i mai.

Det var mange som ville snakke med sivilombudsmannen da han besøkte utlendingsinternatet.

I forbindelse med etableringen av aktivitetssenteret vil det bli opprettet en fjerde avdeling ved internatet. Det blir en egen avdeling for utlendinger som er fengslet i påvente av verifisering av identitet. Det er denne gruppen mennesker som oppholder seg lengst ved utlendingsinternatet.

Under regjeringsskiftet ble det også uttrykt ønske om å bytte ut innleide vektere med fast ansatte i PU.

Demonstrasjon

Av spesielle hendelser kan nevnes demonstrasjonen i juni mot utsendelse av afghanere. Ca. 20 personer blokkerte hovedporten utenfor utlendingsinternatet og hindret all transport til og fra internatet. Demonstrantene ble i løpet av dagen fjernet av Romerike politidistrikt, og transporten til Afghanistan ble gjennomført som planlagt.

Uttransportering

Fakta 2006

2355 tvangsreturnerte personer
433 personer reiste frivillig
113 ulike nasjonaliteter ble returnert
107 destinasjoner

836 av personene som ble returnert, hadde fått avslag på søknad om asyl, og 461 var asylsøkere som ble returnert til et annet Dublin-land i tråd med Dublin-regelverket. I tillegg ble 1058 personer sendt ut etter å ha blitt ut- eller bortvist. PU returnerte personer med 113 ulike statsborgerskap og gjennomførte returertur til 107 ulike land.

Fakta 2006

Personer som er returnert etter avslag på asylsøknad, og personer uttransportert i samsvar med Dublin-regelverket. De fem viktigste statsborgerskapene.

Land	Antall	%
Serbere og montenegrinere	157	12,1
Afghanere	105	8,1
Iranere	96	7,4
Russere	92	7,1
Irakere	91	7,0

Fakta 2006

Personer som er returnert etter å ha blitt bort- eller utvist. De fem viktigste statsborgerskapene.

Land	Antall	%
Rumenere	201	19,0
Nigerianere	110	10,4
Polakker	63	6,0
Litauere	48	4,5
Serbere og montenegrinere	34	3,2

Fakta 2006

Land PU returnerte til (destinasjoner). De fem viktigste landene.

Land	Antall	%
Romania	181	7,7
Serbia og Montenegro	153	6,5
Italia	147	6,2
Tyskland	134	5,7
Sverige	131	5,6

Startet uttransporteringer til nye land

I løpet av 2006 begynte PU å returnere personer til land vi ikke har returnert til på mange år.

Afghanistan

73 personer ble returnert til Afghanistan. Returene ble satt i gang etter at alle aktuelle kandidater fikk informasjon om muligheten til å returnere frivillig med det frivillige returprogrammet. De som ikke benytter seg av dette tilbudet, skal politiet tvangsreturnere. Det er bare personer med tilknytning til Kabul som er uttransportert. Alle returene til Afghanistan er utført i tett dialog med Utlendingsnemnda (UNE) om Kabul-tilknytning. Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) har også vært løpende orientert om dem som skal returneres, slik at de har kunnet bistå før uttransportering. Ved tvangsmessig retur til Kabul blir de uttransporterte møtt av representanter for FNs høykommissær for flyktninger i Kabul på lik linje med dem som reiser frivillig.

Somalia

PU tvangsreturnerte 23 personer til Somalia i 2006. Det var i hovedsak personer med langt kriminelt rulleblad. De fleste ble returnert til Mogadishu. Høsten 2006 ble disse returene midlertidig stanset i samråd med Utlendingsnemnda på bakgrunn av situasjonen i Somalia.

Irak

Tre kriminelle ble sendt med eget fly til Nord-Irak. I tillegg har PU bistått noen personer som har ønsket å reise hjem frivillig, men som ikke har kunnet reise med IOM på grunn av sin kriminelle fortid. PU jobber med å få til praktiske løsninger for å kunne returnere flere personer til de nordlige deler av Irak.

Fakta 2006

IOM
5 PÅ TOPP
2006

Serbia og Montenegro	71
Russland	55
Afghanistan	43
Irak	28
Iran	18

Frivillig retur i regi av IOM

433 personer reiste i 2006 hjem med IOM (International Organization for Migration). Siden etableringen i Norge i 2002 har over 4400 personer reist hjem med IOM, til over 100 land.

PU fokuserte i 2006 på at andre enn asylsøkere også skulle få returnere med IOM. 32 personer benyttet seg av dette tilbudet, de fleste hadde en avslått familiegjensforeningssak.

Prosjektet med frivillig retur til Afghanistan ble satt i gang i 2006. Hensikten var å få afghanere til å returnere frivillig med IOM. 43 personer valgte å returnere. De fikk hver 15 000 kroner i støtte. I Afghanistan hjelper IOM blant annet til med midlertidig bolig, legehjelp og rådgivning.

Nordisk returmøte

I november var PU vertskap for et nordisk returmøte i Oslo. Hensikten var å høste erfaringer og lære av hverandres arbeid med å returnere personer med ulovlig opphold. Siden det ikke er grensekontroller innenfor Schengen-området, er det et felles problem for de nordiske landene når asylsøkere beveger seg over grensene.

Møtet fokuserte på retur til de landene som det er vanskeligst å returnere til. Representantene kom med innspill til hvilke utfordringer og erfaringer de hadde med returarbeidet, for eksempel samarbeid med opprinnelsesland og ambassader. Gjennom erfaringsutvekslingen kom det fram at landene stort sett har samme type erfaringer når det gjelder returarbeid. Finland arrangerer neste nordiske samarbeidsmøte i 2007.

Utfordringer

14

Ukjent adresse

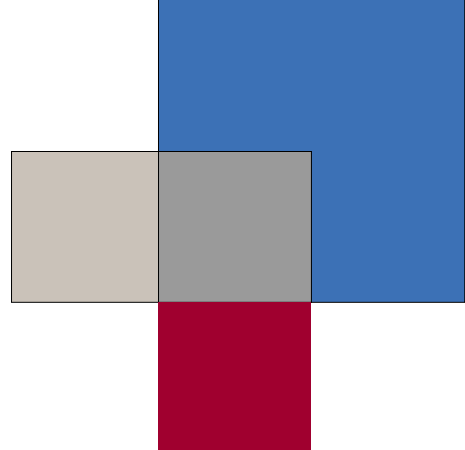
Stadig færre asylsøkere som har fått avslag på asylsøknaden, har kjent adresse. Dette er en av de største utfordringene for Politiets utlendingsenhet. Vi bruker mye ressurser på å oppsøke adresser uten å finne de som har oppgitt disse adressene til myndighetene. Et effektivt returarbeid er avhengig av at politiet finner dem som ikke får innvilget asylsøknadene. En kartlegging vi gjorde, viste at bare en av ti oppholdt seg på den adressen de hadde oppgitt til myndighetene.

Vanskelig å tvangsreturnere

De største gruppene asylsøkere i fjor kom fra land det er vanskelig å tvangsreturnere til. Irakere og somaliere som får avslag på oppholdssøknaden, er det for tiden ikke mulig å tvangsreturnere. Det samme gjelder afghanere som ikke har tilhørighet til Kabul. Vi sliter også med å gjennomføre tvangsreturer til land som Russland, Iran, Etiopia og Eritrea. De nevnte gruppene utgjør det store flertallet asylsøkere.

Samarbeid med andre land

PU har i løpet av 2006 opprettet og forbedret kontakten med flere land. Dette er både land som vi tidligere ikke har hatt samarbeid med, og land som vi ønsker et bedre samarbeid med. Målet har blant annet vært å få redusert ventetiden på utstedelse av reisedokumenter. PU har likevel fortsatt noen utfordringer i samarbeidet med andre lands myndigheter. Det gjelder krav til frivillighet for utstedelse av reisedokumenter (pass), krav til framvisning av originale dokumenter og lang saksbehandlingstid for utstedelse av reisedokumenter. Et annet problem er at noen land nekter innreise for borgere som har vært ute av hjemlandet. Et viktig verktøy i arbeidet med ambassader og konsulater har vært PUs interne landdatabase. Den har i løpet av 2006 blitt utvidet og forbedret. Databasen er et serviceverktøy for hele PU, og all ny informasjon blir lagt inn i databasen fortløpende.

PU tar fingeravtrykk av alle asylsøkere.

Bistand

Hera 1

I 2006 kom det om lag 30 000 illegale immigranter til Kanariøyene i åpen båt. FRONTEX (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union) har i samarbeid med spansk politi hatt to operasjoner rettet mot denne trafikken: Hera I (identitets- og returarbeid) og Hera II (sjø- og luftovervåkning). En tjenestemann fra PU bistod FRONTEX og Spania i Hera I og hadde nyttige utvekslinger av erfaringer med andre lands politimyndigheter om arbeidet innenfor utlendingsområdet.

Faglig forum

PU arrangerer årlig et faglig forum der hele politietaten inviteres. I 2006 var det 124 deltakere på arrangementet. Forumet er en viktig arena for kompetanseoverføring og faglige diskusjoner i politiet. Blant foredragsholderne i fjor var riksadvokaten og assisterende politidirektør Odd Berner Malme.

Riksadvokat Tor-Aksel Busch under faglig forum 2006

Bistand til andre – grensenære kontroller

PU yter fast bistand til Østfold- og Follo politidistrikt i forbindelse med bruk av grensebilen som er tildelt de to distriktene. PU bistår i form av to erfarne tjenestemenn. I forbindelse med kontrollene avdekkes det både illegal inn- og utreise. Det foretas direkte bortvisning av utlendinger til Sverige, og andre utlendinger søker asyl i forbindelse med kontrollen. I 2006 ble personer fra blant annet Irak, USA, Kina, Pakistan, Russland og Iran stoppet på vei til eller ut av Norge.

I tillegg avdekker patruljen fra PU andre straffbare forhold som kjøring uten gyldig førerkort, smugling av varer og illegalt arbeid. Disse sakene overtas av politidistriktet etter at anmeldelse er skrevet.

Desken i PU

Desken i PU besvarer alle nasjonale og internasjonale henvendelser innenfor utlendingsområdet. Desken er betjent i tidsrommet 08.00–23.00 og har telefonnummer 22 34 24 20 (faks 22 34 24 30).

De ansatte på desken har lang og variert erfaring fra arbeidet med utlendinger og besvarer daglig mange forskjellige henvendelser fra politietaten og andre aktører.

Hovedoppgavene til desken

- Bistå patruljer med å undersøke personers oppholdsstatus i Norge
- Motta tips, særlig relatert til utlendingsområdet, fra publikum og andre i politiet og videreformidle dem
- Følge opp asylsøkere som melder seg for politidistriktene
- Føre fortløpende vaktjournal for alle hendelser i PU og påse at personer og saker blir fulgt opp av riktig instans
- Bestille transport for bort- og utviste personer for hele landet utenom vanlig arbeidstid

Besøksadresse:

Christian Krohgs gate 32,
0186 Oslo

Postadresse:

Postboks 9277 Grønland,
0134 OSLO

Tlf. 22 34 24 00

Faks 22 34 24 80

Desken: 22 34 24 20

Politiets utlendingsenhet

februar 2007

opplag 1000

foto: Politiet

design: RM grafika, 1570 Dilling

trykkeri: Stens trykkeri

trykket på miljøpapir